Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2024/6814

29.11.2024

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 21 oktober 2024

inzake het economisch, begrotings-, werkgelegenheids- en structuurbeleid van Ierland

(C/2024/6814)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([1]), en met name artikel 3, lid 3,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad ([2]), waarbij de herstel- en veerkrachtfaciliteit ("de faciliteit") werd ingesteld, is op 19 februari 2021 in werking getreden. De faciliteit biedt de lidstaten financiële ondersteuning voor de uitvoering van hervormingen en investeringen, die worden gerealiseerd met budgettaire stimulansen door de Unie. In overeenstemming met de prioriteiten van het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid, draagt de faciliteit bij aan het economisch en sociaal herstel en de uitvoering van duurzame hervormingen en investeringen, met name hervormingen en investeringen om de groene en de digitale transitie te bevorderen en de economieën van de lidstaten veerkrachtiger te maken. Zij helpt ook de overheidsfinanciën te versterken en de groei en werkgelegenheid op middellange en lange termijn te stimuleren, de territoriale cohesie binnen de Unie te verbeteren en de verdere uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten te ondersteunen.

(2) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad ([3]) ("de REPowerEU-erordening"), die op 27 februari 2023 is vastgesteld, heeft tot doel de Unie geleidelijk onafhankelijker te maken van de invoer van Russische fossiele brandstoffen. Dit zou moeten bijdragen tot energiezekerheid en de diversificatie van de energievoorziening van de Unie en tegelijkertijd het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, de opslagcapaciteit voor energie en de energie-efficiëntie vergroten. Ierland heeft een nieuw REPowerEU-hoofdstuk toegevoegd aan zijn nationale herstel- en veerkrachtplan om belangrijke hervormingen en investeringen te financieren die de REPowerEU-doelstellingen helpen verwezenlijken.

([1]) PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/241 wat betreft REPowerEU-hoofdstukken in herstel- en veerkrachtplannen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 en (EU) 2021/1755 en Richtlijn 2003/87/EG (PB L 63 van 28.2.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Op 16 maart 2023 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met de titel "Concurrentievermogen van de EU op lange termijn: blik op de periode na 2030", als basis voor beleidsbeslissingen en met als doel te werken aan een groeibevorderend regelgevingskader. De mededeling schetst het concurrentievermogen ten aanzien van negen elkaar versterkende aanjagers. Van die aanjagers zijn de toegang tot particulier kapitaal, onderzoek en innovatie, onderwijs en vaardigheden en een goed functionerende eengemaakte markt de belangrijkste beleidsprioriteiten voor hervormingen en investeringen met als doel de huidige productiviteitsuitdagingen aan te pakken en het concurrentievermogen van de Unie en haar lidstaten op lange termijn op te bouwen. Op 14 februari 2024 heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met de titel "Het jaarverslag over de eengemaakte markt en het concurrentievermogen 2024". In die mededeling worden de sterktes en zwaktes van het concurrentievermogen van de eengemaakte markt van Europa beschreven. De ontwikkelingen van het jaar worden geschetst aan de hand van de negen geselecteerde aanjagers van het concurrentievermogen.

(4) Op 21 november 2023 heeft de Commissie de jaarlijkse duurzamegroeianalyse 2024 vastgesteld en daarmee de aanzet gegeven van het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid van 2024. Op 22 maart 2024 hechtte de Europese Raad zijn goedkeuring aan de prioriteiten van de jaarlijkse duurzamegroeianalyse 2024, die rond de vier dimensies van concurrerende duurzaamheid zijn geconcentreerd. Op 21 november 2023 heeft de Commissie op basis van Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad ([4]) ook het waarschuwingsmechanismeverslag 2024 vastgesteld, waarin zij Ierland niet heeft genoemd als een van de lidstaten die mogelijk door onevenwichtigheden is geraakt of het risico loopt daardoor geraakt te worden, en waarvoor een diepgaande evaluatie nodig zou zijn. Op dezelfde datum heeft de Commissie tevens een advies vastgesteld over het ontwerpbegrotingsplan van Ierland voor 2024. De Commissie heeft ook een aanbeveling vastgesteld voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone en een voorstel voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2024 waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone ([5]) (de "aanbeveling van 2024 over de eurozone") op 12 april 2024 aangenomen en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid op 11 maart 2024.

(5) Op 30 april 2024 is het nieuwe kader voor economische governance van de Unie in werking getreden. Het kader omvat de nieuwe Verordening (EU) 2024/1263 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht, de gewijzigde Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad ([6]) over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten en de gewijzigde Richtlijn 2011/85/EU van de Raad ([7]) betreffende voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten. De doelstellingen van het nieuwe kader voor economische governance zijn het bevorderen van gezonde en houdbare overheidsfinanciën, duurzame en inclusieve groei en veerkracht door middel van hervormingen en investeringen en het voorkomen van buitensporige overheidstekorten. Het nieuwe kader voor economische governance bevordert ook de nationale verantwoordelijkheid en heeft een grotere focus op de middellange termijn, in combinatie met een doeltreffendere en meer samenhangende handhaving. Elke lidstaat moet bij de Raad en de Commissie een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn indienen. Een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn bevat de budgettaire, hervormings- en investeringstoezeggingen van een lidstaat, met een planningshorizon van vier of vijf jaar, afhankelijk van de normale duur van de nationale legislatuurperiode. Het netto-uitgaventraject ([8]) van de nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn moet voldoen aan de vereisten van Verordening (EU) 2024/1263, met inbegrip van de vereisten om de overheidsschuld aan het einde van de aanpassingsperiode op een plausibel neerwaarts pad te brengen of te houden of op een prudent niveau onder 60 % van het bruto binnenlands product (bbp) te houden en om het overheidstekort op middellange termijn onder de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp te brengen en/of te houden. Indien een lidstaat zich overeenkomstig de criteria van Verordening (EU) 2024/1263 verbindt tot een relevante reeks hervormingen en investeringen, kan de aanpassingsperiode met maximaal drie jaar worden verlengd. Om de opstelling van die nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn te ondersteunen, heeft de Commissie op 21 juni 2024 richtsnoeren gepubliceerd over de informatie die de lidstaten moeten verstrekken in hun nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn en jaarlijkse voortgangsverslagen. Overeenkomstig de artikelen 5 en 36 van Verordening (EU) 2024/1263 heeft de Commissie in voorkomend geval referentiepaden en technische informatie aan de lidstaten bezorgd. De lidstaten moeten hun nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn uiterlijk op 20 september 2024 indienen, tenzij de

([4]) Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) Aanbeveling van de Raad van 12 april 2024 over het economisch beleid van de eurozone (PB C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad van 7 juli 1997 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten (PB L 209 van 2.8.1997, blz. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Richtlijn 2011/85/EU van de Raad van 8 november 2011 tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Netto-uitgaven zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 2), van Verordening (EU) 2024/1263: "netto-uitgaven" zijn de overheidsuitgaven ongerekend i) rente-uitgaven; ii) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde; iii) uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd; iv) nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's; v) cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen, en vi) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

lidstaat en de Commissie een redelijke verlenging van de termijn overeenkomen. Overeenkomstig hun nationale wettelijke kaders kunnen de lidstaten hun ontwerpplannen voor de middellange termijn met hun nationale parlementen bespreken, de onafhankelijke begrotingsinstellingen vragen een advies uit te brengen en de sociale partners en andere nationale belanghebbenden raadplegen.

(6) In 2024 blijft het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid evolueren in overeenstemming met de uitvoering van de faciliteit. De volledige uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen blijft essentieel voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten in het kader van het Europees Semester, aangezien de plannen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de problemen die zijn aangehaald in de relevante landspecifieke aanbevelingen die in de afgelopen jaren zijn gedaan. De landspecifieke aanbevelingen van 2019, 2020, 2022 en 2023 blijven onverminderd van belang voor herstel- en veerkrachtplannen die zijn herzien, bijgewerkt of gewijzigd overeenkomstig de artikelen 14, 18 en 21 van Verordening (EU) 2021/241.

(7) Op 28 mei 2021 heeft Ierland overeenkomstig artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 zijn herstel- en veerkrachtplan ingediend bij de Commissie. Op grond van artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld overeenkomstig de in bijlage V bij die verordening opgenomen beoordelingsrichtsnoeren. Op 8 september 2021 heeft de Raad zijn uitvoeringsbesluit betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Ierland ([9]) vastgesteld, dat werd gewijzigd op 8 december 2023 op grond van artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 om de maximale financiële bijdrage voor niet terug te betalen financiële steun bij te werken ([10]). De tranches worden vrijgegeven als de Commissie overeenkomstig artikel 24, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 verklaart dat Ierland de desbetreffende in het uitvoeringsbesluit van de Raad vastgelegde mijlpalen en streefdoelen op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Bevredigende verwezenlijking impliceert dat de verwezenlijking van eerdere mijlpalen en streefdoelen niet is teruggedraaid.

(8) Op 30 april 2024 heeft Ierland zijn nationale hervormingsprogramma 2024 ingediend, en op 10 mei 2024 zijn stabiliteitsprogramma 2024, in overeenstemming met artikel 4, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([11]). Overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241 weerspiegelt het nationale hervormingsprogramma 2024 ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Ierland over de vorderingen bij de verwezenlijking van zijn herstel- en veerkrachtplan.

(9) Op 19 juni 2024 heeft de Commissie het landverslag 2024 voor Ierland gepubliceerd. Daarin werd de vooruitgang beoordeeld die Ierland heeft geboekt bij de uitvoering van de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen die de Raad tussen 2019 en 2023 heeft aangenomen, en werd de balans opgemaakt van de uitvoering door Ierland van het herstel- en veerkrachtplan. Op basis van die analyse werden in het landverslag lacunes vastgesteld met betrekking tot de uitdagingen die niet of slechts gedeeltelijk worden aangepakt in het herstel- en veerkrachtplan, alsook nieuwe en opkomende uitdagingen. Ook werd de voortgang beoordeeld die Ierland heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie inzake werkgelegenheid, vaardigheden en armoedebestrijding, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

(10) Volgens door Eurostat gevalideerde gegevens bleef het overheidsoverschot van Ierland in 2023 stabiel op 1,7 % van het bbp, terwijl de overheidsschuld van 44,4 % van het bbp eind 2022 afnam tot 43,7 % eind 2023.

(11) Op 12 juli 2022 heeft de Raad aanbevolen ([12]) dat Ierland actie onderneemt om ervoor te zorgen dat de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in 2023 in overeenstemming is met een algemene neutrale fiscale beleidskoers ([13]), rekening houdend met de aanhoudende tijdelijke en gerichte steun aan huishoudens en bedrijven die het meest kwetsbaar zijn voor stijgingen van de energieprijzen en aan mensen die Oekraïne ontvluchten.

([9]) Doc. ST 11046/21 INIT + ADD 1.

([10]) Uitvoeringsbesluit van de Raad van 8 december 2023 tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit van 8 september 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Ierland (doc. ST 15965/23 INIT + ADD 1).

([11]) Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid (PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) Aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022 over het nationale hervormingsprogramma 2022 van Ierland en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2022 van Ierland (PB C 334 van 1.9.2022, blz. 52).

([13]) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bedraagt de potentiële outputgroei op middellange termijn van Ierland, die wordt gebruikt als maatstaf voor de begrotingskoers, in 2023 nominaal 9,2 %, op basis van de gemiddelde reële potentiële groei over tien jaar en de bbp-deflator van 2023.

Tegelijkertijd werd Ierland door de Raad aanbevolen klaar te staan om de lopende uitgaven aan te passen aan de veranderende situatie. Ook kreeg Ierland van de Raad de aanbeveling om meer overheidsinvesteringen te doen voor de groene en de digitale transitie, en voor energiezekerheid in het kader van het REPowerEU-initiatief, onder meer door gebruik te maken van de faciliteit en andere Uniefondsen. Volgens ramingen van de Commissie was de begrotingskoers ([14]) in 2023 expansief (0,9 % van het bbp), in een context van hoge inflatie. De groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde) in 2023 leverde een expansieve bijdrage aan de begrotingskoers van 0,8 % van het bbp op. Daarin zijn de met 0,1 % van het bbp verlaagde kosten van de gerichte noodmaatregelen voor huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor stijgingen van de energieprijzen meegerekend, alsook de met 0,1 % van het bbp verhoogde kosten voor het bieden van tijdelijke bescherming aan ontheemden uit Oekraïne. De expansieve bijdrage van nationaal gefinancierde netto primaire lopende uitgaven in 2023 was dus niet het gevolg van de gerichte noodsteun aan huishoudens en bedrijven die het kwetsbaarst zijn voor energieprijsstijgingen, en slechts deels het gevolg van steun aan mensen die Oekraïne ontvluchten. De expansieve groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven (ongerekend discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde) was ook het gevolg van permanente stijgingen van de lonen in de overheidssector en van de sociale uitkeringen en hogere uitgaven voor gezondheidszorg. Al met al was de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in 2023 niet in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad van 12 juli 2022. In 2023 bedroegen de met niet-terugbetaalbare steun ("subsidies") uit de faciliteit en andere Uniefondsen gefinancierde uitgaven 0,1 % van het bbp. De nationaal gefinancierde investeringen bedroegen 2,3 % van het bbp in 2023, een stijging van 0,2 procentpunt ten opzichte van 2022. Ierland financierde aanvullende investeringen via de faciliteit en andere Uniefondsen. Het deed overheidsinvesteringen in de groene en de digitale transitie en in energiezekerheid, zoals de elektrificatie van regionale spoorlijnen en een programma om scholen te voorzien van digitale infrastructuur. Die overheidsinvesteringen werden deels gefinancierd uit de faciliteit en andere Uniefondsen.

(12) In het stabiliteitsprogramma 2024 wordt in het macro-economische scenario dat aan de begrotingsprognoses ten grondslag ligt, uitgegaan van een reële bbp-groei van 2,6 % in 2024 en 3,9 % in 2025, terwijl de inflatie, gemeten aan de hand van het geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP), wordt geraamd op 2,1 % in zowel 2024 als 2025. Naar verwachting daalt het overheidsoverschot tot 1,6 % van het bbp in 2024 en stijgt het tot 1,7 % van het bbp in 2025, terwijl de overheidsschuldquote zal afnemen tot 41,5 % eind 2024 en tot 39,5 % eind 2025. Na 2025 neemt het overheidsoverschot af tot 1,5 % van het bbp in 2026, en neemt het toe tot 1,7 % in 2027. Het overheidssaldo blijft naar verwachting gedurende de looptijd van het programma dus onder de in het Verdrag vastgelegde tekortreferentiewaarde van 3 % van het bbp. Op haar beurt daalt de overheidsschuldquote na 2025 naar verwachting geleidelijk tot 37,8 % in 2026 en tot 36,7 % in 2027.

(13) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het reële bbp groeien met 1,2 % in 2024 en 3,6 % in 2025 en zal de inflatie, gemeten aan de hand van het GICP, in 2024 1,9 % en in 2025 1,8 % bedragen.

(14) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het overheidsoverschot in 2024 1,3 % van het bbp bedragen, terwijl de overheidsschuldquote zal dalen tot 42,5 % eind 2024. De lagere overschotten zijn het gevolg van een voorzichtige aanpak in verband met de mogelijk aanhoudende sterke uitgavengroei in 2024 en 2025. De daling van de schuldquote in 2024 is voornamelijk het gevolg van het overheidsoverschot en zou sterker zijn als er geen aanzienlijke stock-flow adjustments waren. Volgens de ramingen van de Commissie is de begrotingskoers in 2024 overwegend neutraal (- 0,1 % van het bbp).

(15) Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen in 2024, ongeveer zoals in 2023, uitgaven ten belope van minder dan 0,1 % van het bbp worden gefinancierd met subsidies uit hoofde van de faciliteit. De met subsidies uit hoofde van de faciliteit gefinancierde uitgaven zullen hoogwaardige investeringen en productiviteitsverhogende hervormingen mogelijk maken zonder dat dit rechtstreekse gevolgen heeft voor het overheidssaldo of de overheidsschuld van Ierland.

(16) Op 14 juli 2023 heeft de Raad Ierland aanbevolen ([15]) in 2024 een gezonde begrotingssituatie te handhaven. De lidstaten is verzocht er bij het uitvoeren van hun begroting 2023 en het opstellen van hun ontwerpbegrotingsplannen voor 2024 rekening mee te houden dat de Commissie aan de Raad zou voorstellen om op een tekort gebaseerde buitensporigtekortprocedures in te leiden op basis van de begrotingsresultaten voor 2023. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zal het structurele saldo van Ierland naar verwachting 1,8 % van het

([14]) De begrotingskoers wordt afgemeten aan de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid — zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de begroting van de Unie wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), exclusief de tijdelijke COVID-19-crisismaatregelen, maar inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) in het kader van de faciliteit en andere Uniefondsen.

([15]) Aanbeveling van de Raad van 14 juli 2023 over het nationale hervormingsprogramma 2023 van Ierland en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2023 van Ierland (PB C 312 van 1.9.2023, blz. 58).

bbp bedragen in 2024, tegenover 1,0 % in 2023, zodat het boven het niveau blijft van de begrotingsdoelstelling van het land op middellange termijn van een structureel saldo van - 0,5 % van het bbp. Dit is in overeenstemming met hetgeen de Raad heeft aanbevolen.

(17) Voorts heeft de Raad Ierland aanbevolen maatregelen te nemen om de van kracht zijnde noodsteunmaatregelen voor energie zo snel mogelijk af te bouwen in 2023 en 2024. De Raad heeft daarnaast aanbevolen dat, indien hernieuwde stijgingen van de energieprijzen nieuwe of voortgezette steunmaatregelen vereisen, Ierland ervoor zou moeten zorgen dat dergelijke steunmaatregelen gericht zijn op bescherming van kwetsbare huishoudens en bedrijven, budgettair haalbaar zijn, en stimulansen voor energiebesparing behouden. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bedragen de nettobegrotingskosten ([16]) van de noodsteunmaatregelen voor energie naar raming 0,4 % van het bbp in 2023, 0,1 % in 2024 en 0,0 % in 2025. De noodsteunmaatregelen voor energie werden in 2023 en 2024 afgebouwd. Dit is in overeenstemming met hetgeen de Raad heeft aanbevolen.

(18) Daarnaast heeft de Raad Ierland aanbevolen om nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen in stand te houden en te zorgen voor een doeltreffende absorptie van subsidies uit hoofde van de faciliteit en van andere Uniefondsen, met name om de groene en de digitale transitie te bevorderen. Volgens de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie zullen de nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen naar verwachting stijgen van 2,3 % van het bbp in 2023 tot 2,5 % van het bbp in 2024. Dit is in overeenstemming met hetgeen de Raad heeft aanbevolen. De overheidsuitgaven die worden gefinancierd met inkomsten uit Uniefondsen, met inbegrip van subsidies uit hoofde van de faciliteit, blijven daarentegen naar verwachting stabiel op 0,1 % van het bbp in 2024.

(19) Op basis van de beleidsmaatregelen die op de afsluitdatum van de voorjaarsprognoses 2024 van de Commissie bekend waren, wordt in 2025 bij ongewijzigd beleid een overheidsoverschot van 1,2 % van het bbp verwacht. De overheidsschuldquote zal volgens plan dalen tot 41,3 % eind 2025. De daling van de schuldquote in 2025 is voornamelijk het gevolg van het overheidsoverschot en zou sterker zijn als er geen aanzienlijke stock-flow adjustments waren.

(20) Er bestaat bezorgdheid over het effect van de kosteneffectiviteit van het gezondheidszorgstelsel op de houdbaarheid van de begroting. Ierland is het enige land in de Unie zonder universele eerstelijnszorg, waardoor ziekenhuizen meer onder druk staan. Naar verwachting zal het gezondheidszorgstelsel onder druk komen te staan van de vergrijzing: aangenomen wordt dat de overheidsuitgaven voor gezondheidszorg in Ierland tussen nu en 2070 zullen stijgen met 1,5 procentpunt van het bbp, ruim boven de verwachte stijging van 0,4 procentpunt voor de Unie.

(21) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die uiterlijk in 2026 moeten zijn uitgevoerd. Verwacht wordt dat die hervormingen en investeringen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen zijn vastgesteld. Om het concurrentievermogen van Ierland op lange termijn te stimuleren door middel van de groene en de digitale transitie, en tegelijk sociale rechtvaardigheid te waarborgen, is het van essentieel belang om binnen deze krappe termijn snel werk te maken van de doeltreffende uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk. Om de toezeggingen van het herstel- en veerkrachtplan uiterlijk in augustus 2026 na te komen, is het voor Ierland van essentieel belang de hervormingen te blijven doorvoeren en de investeringen te versnellen door de bijbehorende uitdagingen aan te gaan en voor een sterke bestuurlijke capaciteit te zorgen. Dit omvat de tijdige indiening van de komende betalingsverzoeken. De systematische betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden blijft belangrijk om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan.

(22) In het kader van de tussentijdse evaluatie van de cohesiebeleidsprogramma's moet Ierland overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad ([17]) elk programma ondersteund door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO), het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), het Cohesiefonds en het Fonds voor een rechtvaardige transitie uiterlijk in maart 2025 toetsen aan onder meer de uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen 2024, en zijn nationale energie- en klimaatplan. Die toetsing vormt de basis voor de definitieve toewijzing van de financiering van de Unie die in elk programma is opgenomen. Ierland heeft vooruitgang geboekt met de uitvoering van cohesiebeleidsprogramma's en de Europese pijler van sociale rechten, maar er zijn nog een aantal uitdagingen. In Ierland is nog steeds sprake van belangrijke economische en sociale verschillen tussen grootstedelijke gebieden en andere gebieden in het land, met name in de regio Noord-West. Er zijn aanzienlijke tekortkomingen op het vlak van integratie op de arbeidsmarkt van kansarme groepen, die te

([16]) Het cijfer geeft het niveau weer van de jaarlijkse begrotingskosten van die maatregelen, inclusief inkomsten en uitgaven en, in voorkomend geval, ongerekend de inkomsten uit belastingen op uitzonderlijke winsten van energieleveranciers.

([17]) Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

kampen hebben met een onevenredig hoog risico op armoede en sociale uitsluiting. Hoewel de in de programma's overeengekomen prioriteiten relevant blijven, is het belangrijk dat de uitvoering ervan wordt versneld. De doelstelling om innovatie-ecosystemen op regionaal niveau te versterken, is nog steeds van belang. Hieronder valt ook het doel om de innovatiekloof tussen de regio Noord-West en de twee andere regio's te verkleinen. Het blijft belangrijk de toegang tot sociale diensten te vergemakkelijken en gerichte maatregelen op het gebied van vaardigheden te ontwikkelen voor de meest kansarme groepen om tekorten aan arbeidskrachten, armoede en sociale uitsluiting aan te pakken. Ierland zou kunnen gebruikmaken van het platform voor strategische technologieën voor Europa, dat is opgericht bij Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad ([18]) om investeringen in digitalisering en digitale transformatie in kleine en middelgrote ondernemingen en onderzoek naar schone-energietechnologieën te stimuleren, in overeenstemming met de strategie voor slimme specialisatie, de "Vision of Ireland's Industry 4.0 Strategy 2020-2025" en de oprichting van "Future Manufacturing Ireland".

(23) Naast de economische en sociale problemen die in het herstel- en veerkrachtplan en via andere Uniefondsen worden aangepakt, wordt Ierland geconfronteerd met diverse problemen in verband met de drinkwatervoorziening, de behandeling van afvalwater en het afvalbeheersysteem. Daarnaast blijven er problemen bestaan met betrekking tot het elektriciteitssysteem, energie-infrastructuur en slimme-netwerktechnologieën, en energie-efficiëntie.

(24) Er is nog steeds sprake van aanzienlijke tekortkomingen in de sectoren water en afvalwater die van invloed zijn op de waterkwaliteit. Die tekortkomingen worden verergerd door aanhoudend hoge lekkagepercentages in het waterleidingsysteem. Ierland presteert ondermaats wat betreft de normen van Richtlijn 91/271/EEG van de Raad ([19]), aangezien een significante hoeveelheid stedelijk afvalwater nog altijd niet wordt behandeld of opgevangen, grotendeels als gevolg van verouderde infrastructuur. Een aanzienlijk deel van de Ierse bevolking is nog niet aangesloten op ten minste secundaire afvalwaterbehandeling. Wateronttrekking en veranderingen in waterlichamen worden onvoldoende gecontroleerd wegens gebrek aan een passend wettelijk kader. Het ontbreken van adequate infrastructuur voor de drinkwatervoorziening en voor de opvang en behandeling van afvalwater kan de bouw van woningen of de industrie in bepaalde gebieden belemmeren, waardoor het concurrentievermogen wordt aangetast.

(25) Het Ierse energiesysteem bleef in 2023 tekenen van kwetsbaarheid vertonen, omdat de detailhandelsprijzen voor elektriciteit hoger bleven dan het Uniegemiddelde. In de tweede helft van 2023 waren de elektriciteitsprijzen voor huishoudelijke verbruikers in Ierland de hoogste in de Unie, en de prijzen zijn nog altijd hoog. Ierland heeft ambitieuze streefcijfers vastgesteld voor het aandeel hernieuwbare elektriciteitsproductie en is begonnen met de uitrol van aanvullende hernieuwbare energiebronnen, waardoor het elektriciteitssysteem onder druk komt te staan door grotere volumes variabele opwekking. Er is behoefte aan extra netcapaciteit op zowel transmissie- als distributieniveau, ook voor nieuwe grensoverschrijdende projecten. Doordat er onvoldoende netcapaciteit is, wordt ook het concurrentievermogen aangetast, met name als het gaat om het aantrekken en behouden van bedrijven. Capaciteitsknelpunten leiden bovendien tot hogere productiekosten, hetgeen bedrijven kan ontmoedigen. De nationale regelgevende instantie is belast met het opstellen van een plan voor flexibiliteit aan de vraagzijde, zodat het Ierse energiesysteem efficiënt kan werken met een groot aandeel hernieuwbare elektriciteit. Flexibiliteit aan de vraagzijde en significante verbeteringen van de transmissie-, distributie- en opslaginfrastructuur zijn van cruciaal belang om Ierland in staat te stellen het streefcijfer van 80 % hernieuwbare elektriciteit — zoals vastgesteld in zijn klimaatactieplan — te halen, de inperking van de huidige opwekking van hernieuwbare energie te verminderen en de geplande 5 GW aan offshore-windenergie te integreren tussen nu en 2030. Verdere maatregelen ter bevordering van flexibiliteit aan de vraagzijde en de deelname van consumenten aan decentrale energieproductie zijn nodig om de consument een sterkere positie te geven en tegelijk het energiesysteem flexibeler te maken. Dit omvat de deelname van consumenten aan balancerings- en flexibiliteitsdiensten.

(26) Ondanks de geboekte vooruitgang bij de uitvoering van initiatieven ter verbetering van de energie-efficiëntie, zijn er nog altijd verdere maatregelen nodig om het energieverbruik te verminderen en het gebouwenbestand koolstofvrij te maken, met name energieverbeteringen in woningen, aanpassingen in bestaande woningen en een versnelde overgang naar duurzame verwarming. Ierland is er nog steeds niet in geslaagd het energieverbruik te beteugelen; volgens het Ierse verslag over de nationale energieprognoses zal dat tussen nu en 2030 toenemen en de sectorale emissieplafonds voor de sector bebouwde omgeving overschrijden. Hoewel het werkelijke aantal diepgaande renovaties in bestaande gebouwen beperkt blijft, is Ierland begonnen met de uitvoering van de ambitieuze doelstellingen van zijn klimaatactieplan. In de staatsbegroting 2024 is meer dan 400 miljoen EUR toegewezen aan energie-efficiëntie in gebouwen. De uitvoering van de uitgebreide energiebesparingsprogramma's voor de overheidssector kan de energieprestaties van het openbare gebouwenbestand verbeteren. Er zijn ook verdere

([18]) Verordening (EU) 2024/795 van het Europees Parlement en de Raad van 29 februari 2024 tot oprichting van het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP) en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG en Verordeningen (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/241 (PB L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

([19]) Richtlijn 91/271/EEG van de Raad van 21 mei 1991 inzake de behandeling van stedelijk afvalwater (PB L 135 van 30.5.1991, blz. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/271/oj).

inspanningen nodig om het energieverbruik in de vervoerssector en de industrie aan te pakken door regionale spoorlijnen verder te elektrificeren en systemen voor energiemonitoring en -controle te bevorderen.

(27) Aangezien de economieën van de lidstaten van de eurozone in hoge mate met elkaar zijn verweven en zij collectief bijdragen tot de werking van de economische en monetaire unie, heeft de Raad in 2024 de lidstaten van de eurozone aanbevolen actie te ondernemen, onder meer door middel van hun herstel- en veerkrachtplannen, teneinde uitvoering te geven aan de aanbeveling van 2024 over de eurozone. Voor Ierland dragen de aanbevelingen 1, 2, 3 en 4 bij tot de uitvoering van de eerste, tweede en vierde aanbeveling die zijn vastgesteld in de aanbeveling van 2024 over de eurozone,

BEVEELT AAN dat Ierland in 2024 en 2025 de volgende acties onderneemt:

1. het budgettair-structurele plan voor de middellange termijn tijdig indienen; de verwachte toename van leeftijdsgerelateerde uitgaven aanpakken door het gezondheidszorgstelsel kosteneffectiever te maken;
2. de zich opdringende uitdagingen aanpakken om een volgehouden, snelle en doeltreffende uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan mogelijk te maken, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk zodra dat is goedgekeurd, en ervoor zorgen dat de hervormingen en investeringen uiterlijk in augustus 2026 worden voltooid; de uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's versnellen; in het kader van de tussentijdse evaluatie van die programma's gericht blijven op de overeengekomen prioriteiten, en daarbij de kansen die het platform voor strategische technologieën voor Europa biedt om het concurrentievermogen te verbeteren, in overweging nemen;
3. meer investeren in drinkwater- en afvalwaterinfrastructuur om de waterkwaliteit te verbeteren en lekkages te verminderen;
4. de inspanningen ter verbetering van de flexibiliteit van het elektriciteitssysteem opvoeren en de netcapaciteit moderniseren en uitbreiden; een strategie ter bevordering van vraagsturing ontwikkelen en uitvoeren en de planning en vergunningverlening voor elektriciteitsopslagfaciliteiten en netaansluitingen stroomlijnen; de inspanningen ter verbetering van de energieprestaties van particuliere gebouwen opvoeren om de energierekeningen en de kosten van het energiesysteem te verlagen.

Gedaan te Luxemburg, 21 oktober 2024.

Voor de Raad

De voorzitter

NAGY I.